

26 CHODYKO STEFAN

7 piqr

9

pseud. "Grunwald", "Topór", "Turoń"

Urodzony 11 kwietnia 1920 w Dubinkach k/Wilna jako syn Kazimierza i Wincenty z Giedrojciów pochodzi ze środowiska robotniczego.

Po ukończeniu w 1934 szkoły powszechnej kształci się w Wilnie w Szkole Rzemieślniczo-Przemysłowej. W 1939 zgłasza się do szkoły Towarzystwa Wojsko-Technicznego, w której przebywa do wybuchu wojny.

~~Wzrost do wybuchu wojny.~~

W czasie kampanii wrześniowej pełni służbę ochotniczą w B.O.N. i jest dowódcą drużyny wartowniczej przy 1 D.P. Leg. w Wilnie. 18 września uczestniczy na Belmoncie w walce z wkraczającymi do miasta wojskami sowieckimi.

9/10 Pracuje zawodowo jako ślusarz podczas kolejnych okupacji. Już od 1 października 1939 podejmuje działalność konspiracyjną w → Narodowych Oddziałach Wojskowych. Tu, sprawując funkcję sekcyjnego, ma zadanie werbowania do nich młodzieży narodowej i formowanie z nich drużyn bojowych. W listopadzie 1941 przyjęły one nazwę 1 Pułku Pancernego im. Bolesława Chrobrego, a dowodził nim → Stanisław Dziarmaga-Działyński /"Józef"/.

Po awansie na dowódcę plutonu Ch. zostaje skierowany do konspiracyjnej szkoły podchorążych, którą kończy w maju 1944 jako sierżant podchorąży.

Pracując w zakładach zbrojeniowych wynosi z nich broń i amunicję wydatnie wspomagając AK i organizując własny magazyn broni. Uczestniczy też w licznych sabotażach i współorganizuje akcje dywersyjne.

Jako dowódca II plutonu 2 kompanii I batalionu bierze udział w Powstaniu Wileńskim, walcząc na Belmoncie wraz z 2 kompanią "Szczerbca" i dochodząc do śródmieścia.

Uniknąwszy - poprzez ucieczkę - internowania przez NKWD po 17 lipca 1944 nadal działa wraz z żoną w konspiracji do 25 października, tj. do momentu aresztowania.

Po półrocznym areszcie śledczym w więzieniu na Łukiszkach zostaje przez sowiecki sąd wojenny skazany na 10 lat łagrów, 5 lat pozbawienia praw obywatelskich oraz konfiskatę mienia.

27 Wyrok odbywa w Uchcie /nafta/ i Incie /węgiel/ w nieludzkich warunkach, szczególnie szykanowany z racji niezłomnej postawy patriotycznej. Przedłużeniu zsyłki o 3 lata przeszkodziła amnestia po śmierci Stalina. Do Kraju Ch. wrócił jednak dopiero w grudniu 1955.

Jako ekspatriant osiada wraz z żoną /która w tym czasie także wróciła z zesłania na Kołymę/ i synem /ur.1941/ w Toruniu, gdzie pracuje do czasu przejścia na emeryturę jako majster-brygadzysta w ślusarni UMK.

Po powstaniu "Solidarności" zostaje wybrany do jej uczelnianego zarządu. Natomiast po zorganizowaniu Okręgu Toruńskiego SZŻAK, zgłasza do niego swój akces i pełni obowiązki Przewodniczącego Środowiska Wileńskiego.

Jego działalność konspiracyjna i wojskowa została uhonorowana: Brązowym Krzyżem Zasługi z Mieczami /1965/, Krzyżem Armii Krajowej /1968/, Krzyżem Partyzanckim /1973/, Krzyżem Walecznych /1974/, Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 r. /1985/ oraz Medalem "Za udział w wojnie obronnej 1939 r." /1986/

7

Zasługi w pracy zawodowej spowodowały przyznanie mu: Medalu "Za zasługi położone dla rozwoju uczelni" /UMK w Toruniu - 1977/, a także Krzyża Kawalerskiego O.O.P. /1980/.

8/8

J. Kulikowski, Bitwa o Wilno, Warszawa 1972, mszpc
P. Świetlikowski, Wołało nas Wilno, Poznań 1991, Księgarnia Św. Wojciecha

60 [Jan Malinowski]